Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Viite: HE 175/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

Yleiset huomiot

Kainuun hyvinvointialue pitää tärkeänä, että valtion talousarvio turvaa hyvinvointialueiden mahdollisuudet järjestää lakisääteiset sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelut yhdenvertaisesti koko maassa. Hyvinvointialueiden rahoituksen tulee olla riittävä suhteessa niille säädettyihin tehtäviin, palvelutarpeen kehitykseen sekä toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Kainuun hyvinvointialue pitää myönteisenä, että hyvinvointialueiden rahoitus perustuu palvelutarvetta ja olosuhdetekijöitä huomioivaan rahoitusmalliin. Rahoituksen ennakoitavuus ja vakaus ovat keskeisiä edellytyksiä hyvinvointialueiden talouden suunnittelulle, palvelujen kehittämiselle sekä välttämättömien investointien toteuttamiselle.

Hyvinvointialueiden rahoituksen riittävyys

Kainuun hyvinvointialue korostaa, että hyvinvointialueiden rahoituksen tulee vastata mahdollisimman hyvin kustannustason ja palvelutarpeen todellista kehitystä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannuksia lisäävät erityisesti väestön ikääntyminen, kasvava palvelutarve, henkilöstökustannusten kehitys sekä palvelujen saatavuuden turvaaminen.

Kainuun hyvinvointialueen toimintaympäristölle ovat ominaisia pitkät etäisyydet, harva asutus, väestön keskimääräistä korkeampi sairastavuus sekä ikääntyvä väestörakenne. Nämä tekijät heikentävät mahdollisuuksia saavuttaa kustannussäästöjä samalla tavalla kuin väestöpohjaltaan suuremmilla kaupunkialueilla. Tämän vuoksi rahoitusjärjestelmän tulee jatkossakin huomioida alueelliset erityispiirteet riittävällä tavalla.

Hyvinvointialueindeksi ja jälkikäteistarkistukset

Kainuun hyvinvointialue pitää tärkeänä, että hyvinvointialueindeksi kuvaa mahdollisimman hyvin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen kustannuskehitystä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää työvoimavaltaisten palvelujen kustannusmuutosten huomioimiseen rahoituksessa.

Lisäksi hyvinvointialue korostaa jälkikäteistarkistusmekanismin merkitystä. Hyvinvointialueiden tulee voida luottaa siihen, että toteutuneiden kustannusten muutokset huomioidaan rahoituksessa ennakoitavasti ja täysimääräisesti rahoitusjärjestelmän säädösten mukaisesti.

Postiosoite
Kainuun hyvinvointialue
PL 400, 87070 Kainuu

Puhelin
08 61561
(vaihde)

Verkkolaskutusosoite
Kainuun hyvinvointialue,
0037322133187000

Pankki
Danske FI30 8189 9710 0370 59
BIC: DABAFIHH

Internet
https://hyvinvointialue.kainuu.fi

Sähköposti
kirjaamo.hyvinvointialue@kainuu.fi

Verkkolaskuoperaattori, -tunnus CGI 003703575029

Y-tunnus
3221331–8

Talouden tasapainottaminen

Kainuun hyvinvointialue tunnistaa julkisen talouden kestävyyshaasteet ja jatkaa määrätietoisesti talouden tasapainottamista sekä toiminnan tuottavuuden parantamista. Samalla hyvinvointialue toteaa, että merkittävä osa kustannuskehitykseen vaikuttavista tekijöistä on hyvinvointialueiden välittömän vaikutusmahdollisuuden ulkopuolella.

Hyvinvointialue katsoo, että talouden tasapainottamista koskevan ohjauksen tulee mahdollistaa pitkäjänteiset rakenteelliset uudistukset. Talouden tervehdyttämistoimet eivät saa vaarantaa palvelujen saatavuutta, saavutettavuutta, laatua tai asiakas- ja potilasturvallisuutta.

Kainuun hyvinvointialue pitää tärkeänä, että hyvinvointialueiden alijäämien kattamista koskevia velvoitteita arvioidaan alueiden erilaiset lähtökohdat huomioiden. Talouden tasapainottamisen tulee perustua realistiseen aikatauluun, joka mahdollistaa vaikuttavien uudistusten toteuttamisen hallitusti.

Investointien edellytykset

Hyvinvointialueiden palvelujärjestelmän uudistaminen edellyttää merkittäviä investointeja toimitiloihin, tietojärjestelmiin ja digitaalisiin palveluihin. Kainuun hyvinvointialue pitää tärkeänä, että investointien ohjausjärjestelmä tukee välttämättömien investointien toteuttamista myös taloudellisesti haastavissa olosuhteissa.

Investointien arvioinnissa tulee huomioida alueiden erilaiset palveluverkkoratkaisut, rakennuskannan kunto sekä pitkien etäisyyksien vaikutukset palvelujen järjestämiseen. Investointien avulla voidaan parantaa palvelujen tuottavuutta ja turvata palvelujen saatavuus pitkällä aikavälillä.

Kainuun hyvinvointialueen esitykset

1. varmistetaan hyvinvointialueiden rahoituksen riittävyys suhteessa kustannustason ja palvelutarpeen kehitykseen;
2. arvioidaan rahoitusmallin toimivuutta erityisesti harvaan asuttujen ja väestöltään ikääntyvien alueiden näkökulmasta;
3. turvataan hyvinvointialueindeksin ja jälkikäteistarkistusjärjestelmän toimivuus;
4. mahdollistetaan hyvinvointialueiden välttämättömät investoinnit palvelujärjestelmän uudistamiseksi; sekä
5. huolehditaan siitä, että talouden tasapainottamista koskevat velvoitteet ovat toteuttamiskelpoisia suhteessa hyvinvointialueiden tosiasiallisiin vaikutusmahdollisuuksiin.

Yhteenveto

Kainuun hyvinvointialue katsoo, että hyvinvointialueiden rahoituksen riittävyys, ennakoitavuus ja alueellisten erityispiirteiden huomioiminen ovat keskeisiä edellytyksiä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelujen turvaamiselle. Valtiontalouden tasapainottamisen ja hyvinvointialueuudistuksen tavoitteet voidaan saavuttaa kestävästi vain, mikäli hyvinvointialueiden rahoitus vastaa niiden lakisääteisiä tehtäviä ja todellista palvelutarvetta.

Postiosoite
Kainuun hyvinvointialue
PL 400, 87070 Kainuu

Puhelin
08 61561
(vaihde)

Verkkolaskutusosoite
Kainuun hyvinvointialue,
0037322133187000

Pankki
Danske FI30 8189 9710 0370 59
BIC: DABAFIHH

Internet
https://hyvinvointialue.kainuu.fi

Sähköposti
kirjaamo.hyvinvointialue@kainuu.fi

Verkkolaskuoperaattori, -tunnus CGI 003703575029

Y-tunnus
3221331–8